HYVIL

K 20/2025 vp Hallituksen kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2025

Hallintovaliokunta 4.3.2026

Annika Korpela, juristi

- Hallituksen kertomuksessa kielilainsäädännön soveltamisesta tulee käsitellä kielilainsäädännön soveltamista, kielellisten oikeuksien toteutumista, maan kielisuhteita sekä suomen ja ruotsin kielten kehitystä.
- Lisäksi sen tulisi sisältää yhteenveto seuranta-aikana kootuista kokemuksista kielilainsäädännön soveltamisesta ja maan kieliolojen kehityssuunnista.
- Hyvilin näkemyksen mukaan nämä tavoitteet saavutetaan hyvin kertomuksessa, mutta Hyvil haluaa nostaa esiin muutaman huomion koskien hyvinvointialuetta ja kertomuksen seitsemättä kappaletta

HYVIL

Koulutus

- Keskeisissä huomioissa nostetaan esiin, että ruotsinkielisestä henkilökunnasta on jatkuva pula.
- Tämä huomio tulisi huomioida, kun esim. kansallisesti kehitetään ammatillista koulutusta. Olisi tärkeää varmistaa, että Suomessa koulutetaan tarpeeksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen ammattilaisia, jotka osaavat ruotsin kieltä.
- Riittävät kielitaidot ovat myös potilas- ja asiakasturvallisuuskysymys

Yhteistyösopimus ja vammaispalvelut

- Huomioissa nostetaan myös kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimus. Sopimus tuli voimaan tammikuussa 2025.
- Sopimukseen liittyvänä huolena on esitetty, etteivät hyvinvointialueet tee niin laajaa yhteistyötä, kuin mitä sopimuksen lainsäädännössä määriteltyjen tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi.
- Erityisesti huolta on herättänyt ruotsinkielisten erityishuollon palveluiden ja vammaispalveluiden toteutuminen.
- Hyvil huomauttaa, että sopimus on ollut vasta vähän aikaan voimassa ja yhteystyö on vasta muodostumassa.
- Lisäksi uusi vammaispalvelulaki on tullut voimaan vuoden 2025 alusta ja sen soveltamisalaa on viimeksi täsmennetty vuoden 2026 alusta, tämä vaikuttaa myös siihen, että käytännöt eivät ole vielä vakiintuneet.

Kansaeläkkeen maksaminen ulkomaille

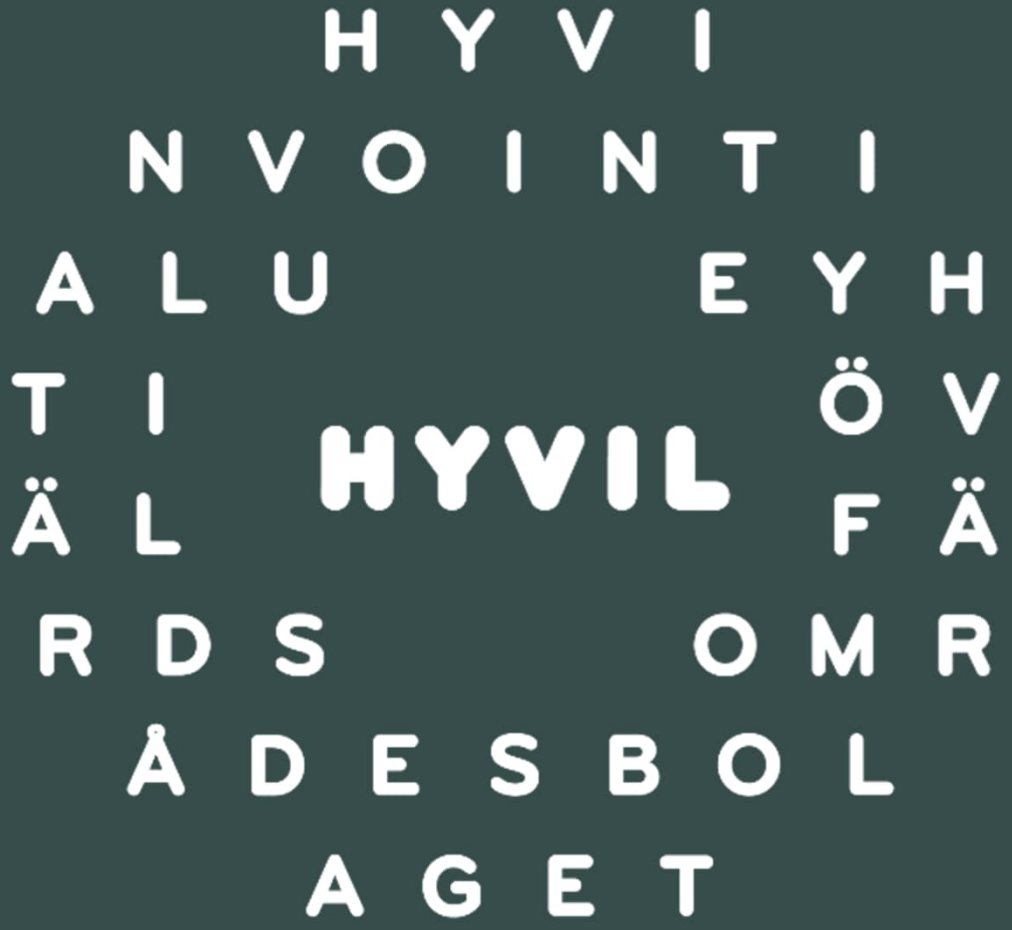
- Kertomuksessa nostetaan esiin, että ruotsinkielisten vammaisten oikeuksia on heikentänyt myös helmikuussa 2025 päättynyt kansaneläkkeiden maksaminen ulkomaille.
- Uudistus on vaikuttanut niihin suomenruotsalaisiin vammaisiin henkilöihin, jotka ovat sijoitettuna sosiaalihuollon palveluihin Ruotsissa, koska heille sopivaa ruotsinkielistä palvelua ei ole löytynyt manner-Suomesta tai Ahvenanmaalta.
- Hyvil kantaa huolta siitä, että sosiaalihuollon asiakkaita lähtökohtaisesti edes sijoitetaan Suomen rajojen ulkopuolelle. Mitään lakiin perustavaa velvoitetta siihen ei ole. Huolta herättää esim. se miten Ruotsissa toimivia yksiköitä valvotaan.

HYVIL

Kansallinen ohjaus

- Olisi erittäin tärkeää, että kansallinen ohjaus kuten ministeriöt ja THL omassa työskentelyssään, huomioisi molemmat kansalliskielet.
- Kaksikielisten hyvinvointialueiden työskentelyn tueksi olisi olennaista, että esim. lainsäädännön soveltamiseen liittyviä tilaisuuksia järjestetään molemmilla kansalliskielillä ja kansallista materiaali on saatavilla molemmilla kansalliskielillä.

Annika Korpela
Juristi
annika.korpela@hyvil.fi



CC BY

www.hyvil.fi